

HOOFDSTUK XI

Vredevorst

VERZEN 1 TOT 3

- 1. Want er zal een rijsje voortkomen uit den afgehouwenen tronk van Isai, en een scheut uit zijne wortelen zal vrucht voortbrengen.**
- 2. En op hem zal de Geest des HEEREN rusten, de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreeze des HEEREN.**
- 3. En Zijn rieken zal zijn in de vreeze des HEEREN; en Hij zal naar het gezicht Zijner oogen niet richten; Hij zal ook naar het gehoor Zijner ooren niet bestraffen.**

De herkomst, de zevenvoudige Geest en de vreeze des Heeren worden hier van den Vredevorst aangegeven. Slechts een enkel woordje over het verband met het voorgaande. Het is de aandacht wel eens ontglipt dat we hier met een prachtige tegenstelling te doen hebben tusschen het trotsche bergwoud van Assur en het nederig Rijsje uit den afgehouden tronk van Isai. Dat woud was hoog van gestalte, doch werd vernederd, dit Rijsje is nederig van gestalte, doch wordt dermate verhoogd, dat alle volken naar Hem vragen en Zijne rust voor de gansche wereld heerlijk is. Het wereldrijk is gevallen, het Godsrijk is gekomen. Dit hoofdstuk is nog een bewijs te meer, dat de vijand van het vorige hoofdstuk niet uitsluitend Sanherib is, doch zijn tegenbeeld in den eindtijd, den koning van het Noorden.

De herkomst van Vorst Messias was zeer gering. Daar staat een kale, dorre boomtronk, beroofd van stam en kruin en het schijnt wel, dat die tronk nimmer weer eenige vrucht zal dragen. Doch ziet, daar bot een klein spruitje uit dien dorren worteltronk. Die afgehouwene tronk is het Davidisch stamhuis. Vanwege zijne onmogelijkheid en ellende wordt het niet naar David, maar diens vader genoemd. Er zat, toen Christus geboren werd, niets koninklijks aan dat stamhuis. Doch er ontschoot aan dien ouden tronk een nieuw lootje, Christus werd geboren in Bethlehém en van Hem heeft een hemelsche boodschapper gezegd, dat Hij zou zitten op den troon van Zijn vader David en dal Hij over het huis Jakobs koning zou zijn tot in eeuwigheid, Luk. 1:33. Niet op Zijne Godheid, maar op Zijne menschelijke natuur en herkomst wijst ons dit beeld van het Rijsje.

Vervolgens wordt Hij ons geteekend als toegerust met den zevenvoudigen Geest des Heeren. Aan de woorden van vers 2 ligt naar de diepzinnige opmerking van den geleerden Delitzsch de gouden kandelaar met zijn zeven armen vol olie en licht ten grondslag. Deze kandelaar had één stam in het midden, terwijl daarvan drie armen ter rechter en drie ter linkerzijde werden gevonden. Zoo zijn in dezen tekst drie paren van namen des Geestes gegroepeerd om het eene stamwoord: „Op Hem zal de Geest des Heeren rusten.” Globaal genomen drukken deze woorden uit dat de Geest in onbeperkte volheid en met al Zijne gaven, krachten en werkingen op Hem rust en Hem vervult en doordringt. Hij is gezalfd *boven Zijne medegenooten*. Wat al de wentelende eeuwen door als gave verstrooid was onder de profeten, priesters, koningen en wijzen, dat had Hij alles tezamen in Zijn volheerlijken persoon vereenigd. Terecht heeft iemand opgemerkt dat de drie Geesten rechts betrekking hebben op het *denken*, de theorie, en de drie links op het *doen*, de praktijk van den dienst des Heeren.

Het Werk van den Vredevorst

VERZEN 4 EN 5

4. Maar Hij zal de armen met gerechtigheid richten, en de zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen; doch Hij zal de aarde slaan met de roede Zijns monds, en met den adem Zijner lippen zal Hij den goddelooze dooden.
5. Want gerechtigheid zal de gordel Zijner lenden zijn; ook zal de waarheid de gordel Zijner lenden zijn.

In deze woorden wordt ons vervolgens het *Werk* van den Vredevorst beschreven, nadat ons eerst Zijn *Persoon* beschreven is. En merkwaardig genoeg wordt ons ook dit weder met een heilig zevental beschreven. Korthedshalve wenschen we die zeven werkzaamheden slechts vluchtig aan te stippen:

1. *Zijn rieken* zal zijn in de vreeze des Heeren. Wijd-uiteenlopend zijn ook weder de verklaringen van dit woord gegeven, doch waar er vervolgens nog een zestal van 's Heilands organen genoemd worden, doen we het wijste om ook hier te denken aan de reukorganen. De reuk is het fijnste zintuig, dat de mensch bezit. Met den reuk kunnen we de geringste geuren of wangeuren ontdekken. Welnu, zoo zal de Vredevorst fijn van reuk zijn om alles te bespeuren. Dit was Hij in Zijn eerste, dit zal Hij in Zijne tweede komst zijn.

2. Hij zal naar het *gezicht Zijner oogen* niet richten. Dit deden wel de rechters in Juda in de dagen van Jesaja. Die zagen de voornaamheid der rijken naar de oogen en vertraptten de ellendigen des lands. Gansch anders echter zal het met dezen Rechter zijn. Richten zal Hij, maar als de alwetende Hartenkenncr en Nierenproever, Die niet alleen over de uiterlijke daden, maar zelfs over de gedachten en de raadslagen des harten zal oordeelen.

3. Naar het *gehoor Zijner ooren* zal Hij niet bestraffen. Aardsche rechters en vorsten zijn altoos gehouden aan hetgeen hunne feilbare zintuigen en de ooren en oogen van getuigen hun aanwijzen, doch alzoo zal het met dien doorluchtigen Vorst niet zijn. Als Hij in den dag Zijner toekomst groote volken zal straffen, dan zal dit niet afgaan op het getuigenis van anderen en in geen enkel opzicht naar het uitwendige. Hij zal naar den goddelijken maatstaf van het heilig en onkreukbaar recht richten en zonder eenig aanzien des persoons. Ook zelfs het godvruchtig overblijfsel, hier de *zachtmoedigen des lands* geheeten, zullen bestraft worden, zij het dan ook met rechtmatigheid.

4. Hij zal de aarde slaan met de *roede Zijns monds*. Uit Openb. 19 weten we dat uit 's Heeren mond een scherp tweesnijdend zwaard gaat. Hier is sprake van de *roede Zijns monds*, waarmede we eveneens het machtig Woord des Heeren hebben te verstaan. „De stem des Heeren is op de wateren; de God der eere dondert; de Heere is op de groote wateren. De stem des Heeren is met kracht, de stem des Heeren is met heerlijkheid. De stem des Heeren breekt de cederen; ja, de Heere verbreekt de cederen van Libanon. De stem des Heeren houwt er vlammen vuurs uit. De stem des Heeren doet de woestijn beven; de Heere doet de woestijn Kades beven. De stem des Heeren doet de hinden jongen werpen, en ontbloot de wouden, maar in Zijnen tempel zegt Hem een iegelijk eer.” Dit is de grootsche beschrijving van de machtige stem van Jehova in Ps. 29. Het is die stem, die de Heere Jezus zal gebruiken in den dag Zijner toekomst.

5. Met den *adem Zijner lippen* zal Hij den goddelooze dooden. In zijn werk over den Antichrist zegt Dr. V. Hepp van dit woord het volgende; „De Rabbijnen hebben van ouds de eerste opvatting gehuldigd en in dezen *goddelooze* Armillus, den Joodschen Antichrist, gezien. En wat ons nog meer treft:

Paulus haalt in zijn tweeden Thessalonicenser brief deze woorden aan en betreft ze op den Wettelooze, den Zondemensch. Naar den bekenden regel nu: wat in het Oude Testament verborgen ligt, komt in het Nieuwe openbaar, mag deze voorspelling van den goddelooze bij Jesaja zonder aarzeling op den Antichrist toegepast." Met deze verklaring gaan we ten volle accoord.

6. Gerechtigheid zal de gordel Zijner *lenden* zijn. In de Schrift worden de deugden meermalen vergeleken bij de kleederen en den gordel, die iemand draagt. Zie Job 29:14; Ps.109:18,19; Ef.6:13-17 en Openb.19:8. De gordels werden in het Oosten gebruikt tot *sieraad* bij de rijken en vorsten, tot gemak om de sleepende kleederen er mede op te binden. Met name bij het werken en reizen moesten ze strekken om de vlugheid, veiligheid en vaardigheid te bevorderen.

7. Ook zal de waarheid de gordel zijner *lenden* zijn. Dit is niet hetzelfde als het vorige want er worden twee andere woorden gebruikt dan daar. Dat hier tweemaal op Zijn gordel gewezen wordt, dient om Zijn koninklijke staatsie, rijkdom en pracht aan te duiden, want de rijken hadden vele gordels. Zoo zullen de heerlijke deugden van gerechtigheid en waarachtigheid, trouw, Hem aankleven gelijk een gordel kleeft aan de lendenen eens mans. En deze beide zullen in dienst gesteld worden van Zijn heerlijk koninkrijk. Eindelijk een wereldvorst van recht en trouw.

De Heerschappij van den Vredevorst

VERZEN 6 TOT 10

6. En de wolf zal met het lam verkeerem, en de luipaard bij den geitenbok nedcrlicgen; en het kalf, en de jonge leeuw, en het mestvee tezamen, en een klein jongskem zal ze drijven.

7. De koe en de berin zullen tezamen weiden, hare jongen zullen tezamen nederlicgen, en de leeuw zal stroo eten, gelijk de os.

8. En een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een adder; en een gespeend kind zal zijne hand uitsteken in den kuil van den basilisk.

9. Men zal nergens leed doen noch verderven op den ganschen berg Mijner heiligheid: want de aarde zal vol van kennis des HEEREN zijn, gelijk de wateren den bodem der

zee bedekken.

7. Want het zal geschieden ten zelve dage, dat de Heidenen naar den wortel van Isaï, die staan zal tot eene banier der volken, zullen vragen, en zijne rust zal heerlijk zijn.

Ook wederom Zijn heerschappij wordt beschreven in den vorm van het volkomen getal zeven. We zagen reeds in hoofdstuk 4: 1 dat zeven op zichzelf genomen niet het volmaakt heilig getal is, doch het getal der volkomenheid, hetzij dan ten kwade, hetzij ten goede. Daar werd het in kwaden, hier zonder genoemd te worden in goeden zin gebruikt:

1. *De wolf zal met het lam verkeeren.* Dit is hier weder de hoofdgedachte, waarom al de rest zich groepeert. Een grooter tegenstelling dan deze twee laat zich niet denken. Daarom wordt deze tegenstelling gedurig weer gebezigd ter aanduiding van de bloeddorstige goddeloozen en de weerlooze volgelingen van Christus, Matth.7:15; Luk.10:3; Joh.10:12; Hand.20:20.

2. *De luipaard zal bij den geitenbok nederliggen.* De luipaard is een van de meest sluwe, gluiperige dieren, altoos loerende op roof, terwijl het geitenbokje een van de meest domme diertjes is, speelsch en dartel. Deskundigen weten te verhalen, dat de geitenbokjes inzonderheid het voorwerp der begeerte van den luipaard of panter zijn; doch hier zien we ze volkomen rustig naast elkander nederliggen. De luipaard is niet bloeddorstig meer en het geitenbokje is niet bang voor zijn vroeger gezworen vijand.

3. Vervolgens ziet de profeet een wonderlijke kudde, bestaande uit het kalf, de jonge leeuw en het mestvee tezamen en een teeder jongskens is haar herder. Zulk eene kudde was er op aarde niet geweest sinds den staat der rechtheid onder het bewind van den eersten Adam. Doch nu, na een lange, bange geschiedenis van zonde en genade is eindelijk de laatste Adam gekomen en Hij heeft alles hersteld wat de eerste had ten val gebracht en der ijdelheid onderworpen. Een jongskens, een beeld van zwakheid en onschuld, zal een jonge leeuw, anders het meest bloeddorstig dier en altoos hongorig, kunnen leiden naar zijn wil. Een jonge leeuw bespringt bij voorkeur het kalf en het vetgemeste jonge rundvee, doch onder het bewind van Koning Jezus heeft hij zijn bloeddorstigen aard niet meer.

4. *De koe en de berin zullen tezamen weiden.* Eene berin kan niet hard loopen en daarom is de melkkoe een gemakkelijker prooi voor

haar dan de snelle jonge runderen. Ook hier hebben we dus weder de verzoening en vereeniging van vroegere vijandinnen. Er is geen bloeddorst en lust tot verscheuren meer bij de berin, geen gevaar meer voor de koe. En deze vriendschap en vrede breidt zich ook uit tot hunne jongens. Het kalfje rust ook vredig naast den jongen beer.

5. *De leeuw zal stroo eten gelijk de os.* Uit het gezegde, dat de berin met de koe zou *weiden*, konden we reeds afleiden dat de wilde dieren niet alleen hun verscheurenden aard hebben afgelegd, maar dat ze ook *organisch, lichamelijk* een groote verandering moeten hebben ondergaan onder het regeerbeleid van den Vredevorst, want immers weidt thans eene berin niet. Eene berin leeft thans van vleesch, beziën en honig en als het heel hongerig wordt eet ze geen gras, maar boomwortelen. Wat daar ingewikkeld en terloops van de berin gezegd werd, wordt ons hier met nadruk van den leeuw gezegd. Hij zal geen vleesch meer eten, doch gras, hooi en stroo gelijk de os.

6. Een *zoogkind* zal zich vermaken over het hol van een adder. Zuigelingen zullen er onder het bewind van Koning Jezus geboren worden in Israël en de volken, *niet van de Gemeente, de Vrouwe des Lams*. Zie ook Zach.8:5 en Jes.65:20. En de zuigelingen zullen dan naar der zuigelingen aard ook spelen. En zoo ziet de ziener hier een heel jong kindje van ongeveer een jaar oud spelen bij het hol van een adder. Dat het kindje speelt en dat het speelt bij het hol eens adders en op nieuwsgierige wijze in het hol kijkt, is echter niet het wonderlijke, maar dat de adder, een zeer vergiftige slang, zijn gif en valsheid verloren heeft is hier weer bedoeld als den zegen van Vorst Messias.

7. Een *gespeend kind* zal zijne hand uitsteken in den kuil van den *basilisk*. Een gespeend kind is een kind, dat pas de moederborst is ontnomen en dus omstreeks twee jaren oud is. Het kindje is ouder in deze teekening en ook de basilisk is nog vernijniger dan de adder. Hiermede is bedoeld een slang, die kleine voelhorens heeft, de cerast of gehoornde konings-adder. Het kleine wicht wordt hier weder op uitnemend schoone wijze voorgesteld als zijn handje in den kuil van dit zeer gevaarlijk dier te steken om het te strelen. Doch ziet, al zou het de vinger ook in zijn open muil steken, het zal geen kwaad wedervaren, want de Heere Jezus regeert.

Terecht schrijft Dr. Ridderbos in zijne verklaring op dit

hoofdstuk: „Calvijn laat zeker aan deze verzen geen recht wedervaren, als hij in navolging der kerkvaders hier slechts beeldspraak ziet, om aan te duiden, dat de menschen, eertijds goddeloos en onhandelbaar, nu vroom en zachtzinnig zijn geworden. De Schrift leert, dat als de zachtmoedigen het aardrijk beërven, ook het rijk der natuur van de dienstbaarheid der verderfenis zal worden ontslagen, Rom.8:19; en deze vernieuwde schepping, waarin de Paradijs-vloek, die ook de aarde en de dieren trof en deze deed ontaarden en verwilderen, is opgeschreven, wordt ons hier in een liefelijk tafereel getoond. Intusschen zijn de trekken hiervoor aan het leven dezer aarde ontleend, daarom is uit onze verzen niet af te leiden, dat er in het rijk der heerlijkheid ook dieren zullen zijn, die stroo zullen eten,” enz. Met het eerste gaan we accoord, alleen met den laatsten volzin niet. Dit werpt het eerstgezegde trouwens grootendeels omver. Immers zijn de dieren, zooals daar werd opgemerkt, getroffen door den vloek. Zullen zij nu dan uit dien vloek worden opgeheven door vernietigd te worden? Is herstel van den vloek vernietiging of verlossing en verheerlijking? Immers het laatste. Er wordt gezegd, dat er in het rijk der heerlijkheid geen dieren zullen zijn. Meent men, dal het rijk der heerlijkheid alleen bestaat uit een nieuwen hemel, dan kan dit misschien worden toegegeven. Doch wij verwachten naar Zijn belofte nieuwe hemelen en *een nieuwe aarde*, II Petr.3:13. Het rijk der heerlijkheid zal zich dus volgens dit uitdrukkelijk Apostolisch woord ook uitstrekken tot de aarde. Waarom zal er dan in het rijk der heerlijkheid op aarde niet eens een rijk en verheerlijkte dierenwereld kunnen bestaan? Er is toch immers reeds eerder een heerlijk dierenrijk op aarde geweest voor den val. Als God nu dan een heerlijk dierenrijk kan scheppen, waarom dan ook niet herscheppen? En als de zondeval het dierenrijk zoo vreeselijk kon doen ontaarden, waarom kan de genade het dan niet weer oprichten uit dien val? En zoo de dieren werden medegesleurd in den val van den eersten Adam, waarom kan de veel machtiger tweede Adam ze dan niet weer uit dien val opbeuren en op de hoogte der heerlijkheid Gods stellen? Op deze en meer gronden verwerpen we uit volle overtuiging al de allegorische en zoogenaamd geestelijke verklaringen, die van deze woorden zijn gegeven en we houden ons aan de eenvoudige, ongedwongene en verstandig-letterlijke opvatting, volgens welke dit alles eenmaal heerlijke werkelijkheid zal worden onder het vredesbewind van onzen Heere Jezus Christus.

Dat we hier voornamelijk moeten denken aan het verheerlijkte land

Israëls blijkt wel uit vers 9. De *gansche berg Mijner heiligheid* is de aanduiding van gansch Kanaän. Toch voorkomt het tweede deel van dit vers de gedachte als zou deze heerlijkheid en vrede alleen tot Kanaän beperkt blijven. In een veelzeggend beeld van de wateren der zee wordt ons gezegd, dat het gansche aardrijk met al zijne inwoners vervuld zullen zijn van de kennis van Jehova. Er zal geen leed of schade meer worden berokkend; geen krijg, opstand, moord, plundering of roof meer zijn. Het zwaard is omgesmeed in een sikkel, de spies in een spa en het kanon is vernageld. In dienzelfden duizendjarigen dag zullen alle volkeren zich scharen onder de banier van Koning Jezus, vers 10. Stelde het eerste vers Hem voor in Zijne menschheid als het schamele Rijsje uit den afgehouden tronk van Isaï, een schaapherder, hier wordt Hij voorgesteld als de *Wortel van Isaï*, als God, uit Wien Isaï en het gansche Davidische Koningshuis is voortgekomen. Hij is, zoo leert ons reeds dit hoofdstuk, zoowel *Heer* als *Zoon* van David.

Zelfs de laatste bladzijde des Woords wijst ons nogmaals op deze waarheid, Openb.22:16. Alle volken zullen Hem, Die eens aan bet kruis hing als den koning der Joden erkennen als hun soeverein Vorst en Gebieder. De *wortel* van Isaï zal dan een *banier*, een hooge *boom* zijn, welke onder alle volken gezien kan worden en waar alle volken zich rondom, als rond een veldteekcn, verzamelen zullen. Ze zullen naar Hem vragen. Die banier zal tevens hun vraagbaak zijn. Alle problemen zullen in het vrederijk of opgelost zijn door Christus of tot Hem ter beslechting vrijwilliglijk worden voorgelegd.

„En Zijne *rust* zal heerlijk zijn.” In Zijne eerste komst zeide Hij ook reeds: „*Ik zal U rust geven*” doch toen is dit Woord nog niet vervuld. Dit is de *ruste* van Silo, den Rustaanbrenger, waarvan Jakob op zijn sterfbed reeds profeteerde en die door het gansche aardrijk genoten zal worden, als alle volken Hem gehoorzaam zullen zijn, Gen.49:10. Dezelfde *rust* is hier bedoeld als in 14:3, 7.

De Herstelling en Hereeniging van Israël, het Volk van den Messias

VERZEN 11 TOT 16

11. Want het zal geschieden te dien dage, dat de Heere ten andere maal Zijne hand aanleggen zal, om weder te verwerven het overblijfsel Zijns volks, hetwelk overgebleven zal zijn van Assyrië, en van Egypte, en van Pathros, en van Moorenland, en van Elam, en van Sinear, en van Hamath, en

van de eilanden der zee.

12. En Hij zal eene banier oprichten onder de Heidenen, en Hij zal de verdrevenen van Israël verzamelen, en de verstrooiden uit Juda vergaderen, van de vier einden des aardrijks.

13. En de nijd van Efraïm zal wegwijken, en de tegenpartijders van Juda zullen uitgeroeid worden: Efraïm zal Juda niet benijden, en Juda zal Efraïm niet benauwen.

14. Maar zij zullen den Filistijnen op den schouder vliegen tegen het westen, en zij zullen tezamen die van het oosten berooven; aan Edom en Moab zullen zij hunne handen slaan, en de kinderen Ammons zullen hun gehoorzaam zijn.

15. Ook zal de HEERE den inham der zee van Egypte verbannen, en Hij zal Zijne hand bewegen tegen de rivier, door de sterkte Zijns winds; en Hij zal dezelve slaan in de zeven stroomen, en Hij zal maken, dat men met schoenen daardoor zal gaan.

16. En er zal een gebaande weg zijn voor het overblijfsel Zijns volks, dat overgebleven zal zijn van Assur, gelijk als Israël geschiedde ten dage, toen het uit Egypteland optoog.

Deze verzen bewijzen klaarlijk Israëls volkomen herstel in het land zijner vaderen, indien er althans aan de woorden der Heilige Schrift eenige bewijskracht mag worden toegekend. Immers: (a) Dit herstel valt samen met de heerschappij van den Vredevorst over alle volken, (b) Het kan niet doelen op den eersten terugkeer uit Ballingschap, want er wordt nadrukkelijk bijgevoegd, dat de Heere *ten anderen maal* Zijn volk zal vergaderen, (c) Er is nog nooit eerder zulk eene samenvergadering uit alle volken van Israël geweest als ons hier beschreven wordt, (d) Het vereenigen van Efraïm en Juda kan onmogelijk van de Kerk worden verklaard, (e) De Kerk vloog nog nimmer op den schouder, den bergrug der Filistijnen, noch heeft ze ooit die van het Oosten beroofd, anders dan in den roofhandel en landroof voor den mond van het kanon door de zoogenaamde Christenvolken. Eindelijk kunnen we hier verklaren, dat het zelfs den scherpzinnigsten verklaarders niet gelukt is om van deze woorden eene ongewrongene verklaring te geven, indien men Israëls herstel wilde buitensluiten. Dr. Ridderbos wil ook geene letterlijke vervulling van deze voorzegging, doch laat de vervulling ten deele slaan op den terugkeer uit Babel en ten deele op den voorspoed onder de Maccabeeën, doch stemt toe dat het verleden nog nooit de volle verwerkelijking dezer profetie heeft

gebracht. Hij laat haar ten slotte slaan op de verheerlijkte Kerk, doch dit verklaart de woorden niet. De laatste drie verzen wijzen op de *wonderen* en *oordeelen*, waarmede Israëls verhooging boven de volken zal gepaard gaan.